

**Zadania z języka polskiego, plastyki i
techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma**

**Patryk Daniel
Garkowski**

**Zadania z języka polskiego, plastyki
i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz”
L. F. Bauma**

**Patryk Daniel
Garkowski**

Patryk Daniel Garkowski: Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści „Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

ISBN: 978-83-8386-211-8

Data wydania: 11 lutego 2025 roku

Wydanie I

Wydawca: Patryk Daniel Garkowski

Projekt okładki: Patryk Daniel Garkowski

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

Zapoznaj się z fragmentem powieści: „Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma, a następnie wykonaj zadania z trzech przedmiotów szkolnych: języka polskiego, plastyki oraz techniki.

„Siedzieli teraz wszyscy rzędkiem na szczycie muru i patrzyli w dół, gdzie rozciągał się niezwykle widok. Mieli przed sobą rozległą krainę, której powierzchnia była tak gładka, lśniąca i biała jak wielki półmisek. Porozrzucane na niej domy wyglądały, jakby zrobiono je z chińskiej porcelany, pomalowanej na jasne kolory. Budynki były dosyć małe, najwyższy z nich mógł sięgać Dorocie do pasa. Stały tam także śliczne malutkie stajnie, obórki i chlewiki, otoczone porcelanowymi płotami, a dookoła nich widać było stada krów, koni, owiec, świń, kur. Wszystkie z porcelany.

Jednak najdziwniejsi byli mieszkańcy tej krainy. Mleczarki i pasterki, ubrane w jasne, barwne gorseciki oraz spódniczki upstrzone złotymi plamkami, księżniczki wystrojone w pyszne falbanki, srebrne, złote i purpurowe. Pasterze w spodniach do kolan, zdobionych żółtymi, różowymi i błękitnymi pionowymi pasami, w wysokich butach zapinanych na złote guziki, książęta w koronach wysadzanych klejnotami mieli na ramionach gronostajowe peleryny i aksamitne kubraki. [...] I co najdziwniejsze: wszyscy ci ludzie byli z porcelany, porcelanowe były też ich stroje, a byli przy tym maleńcy: najwyższy z nich nie sięgnąłby nawet kolana Dorotki.

Początkowo nikt nie zwrócił uwagi na przybyszów, tylko mały piesek o strasznie dużej głowie, zrobiony z fioletowej porcelany, podbiegł do muru i obszczał ich piskliwym głosem, po czym natychmiast uciekł.

– Jak mamy zejść w dół? – zapytała Dorotka.

Drabina okazała się zbyt ciężka, żeby udało im się wciągnąć ją na mur, więc Strach spadł na dół, a pozostali skakali prosto na niego, żeby nie poobijać sobie stóp. Oczywiście, wszyscy bardzo się starali, żeby nie wylądować na jego głowie i nie powbijać sobie szpilek w pięty. Kiedy już cała gromadka bezpiecznie znalazła się na dole, podnieśli Stracha, którego tułów spłaszczył się całkowicie, i uklepalili słomę, by przywrócić mu dawny kształt.

– Musimy przejść przez tę dziwną okolicę i dostać się na drugą stronę – powiedziała Dorotka – przecież nie byłoby to mądre, gdybyśmy powędrowali w innym kierunku niż

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

prosto na południe.

I tak zaczął się ich spacer po krainie porcelanowych ludzi. Pierwszą osobą, którą ujrzeli, była porcelanowa mleczarka doająca krowę z porcelany. Kiedy się zbliżyli, krowa nagle wierzgnęła nogą i kopniakiem przewróciła stołeczek, wiadro i samą mleczarkę. Wszystko upadło na porcelanową ziemię z głośnym hukiem.

Dorotka z przerażeniem spostrzegła, że krowa ułamała sobie nogę, wiadro rozpadło się na kilkanaście kawałków, a biedna mleczarka ma ukruszony lewy łokieć.

– Hej, wy tam! – zawołała ze złością mleczarka. – Widzicie, coście narobili. Moja krowa złamała sobie nogę, będę teraz musiała wziąć ją do warsztatu naprawczego, żeby ją skleili. Cóż to za obyczaje, żeby pojawiać się tutaj i straszyć mi zwierzaka?

– Bardzo nam przykro – powiedziała Dorotka. – Wybacz nam, proszę.

Jednak śliczna mleczarka była zbyt rozzłoszczona, by jej odpowiedzieć. Gniewnym gestem podniosła krowią nogę i odeszła, zabierając ze sobą biedną krowę, kuśtykającą na trzech nogach. Odchodząc, rzuciła przez ramię kilka karcących spojrzeń pod adresem bezczelnych intruzów. Mocno przyciskała do boku nadkruszony łokieć.

Dziewczynka bardzo się zmartwiła jej nieszczęściem. [...]

Nieco dalej Dorotka natknęła się na przepięknie wystrojoną młodziutką księżniczkę, która widząc obcych, zatrzymała się na chwilę, a potem zaczęła uciekać.

Dorotka była tak ciekawa małej księżniczki, że pobiegła za nią. Porcelanowa panienska krzyknęła:

– Nie goń mnie! Nie goń!

W jej ciekim głosiku słyhać było takie przerażenie, że Dorotka zatrzymała się natychmiast i spytała:

– Dlaczego nie?

– Ponieważ – odpowiedziała księżniczka, która także się zatrzymała, w bezpiecznej odległości – jeśli będę biegać, mogę się przewrócić, a jeśli się przewrócę, mogę się zbić.

– I nie będą mogli cię już naprawić? – dopytywała się dziewczynka.

– O tak, naprawią, ale sama wiesz, że posklejana nie będę już nigdy taka ładna – wyjaśniła księżniczka.

– Zapewne nie – zgodziła się Dorotka.

– O popatrz, to pan Dżoker, jeden z naszych klaunów – mówiła dalej porcelanowa

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

panienka. – Zawsze próbuje stawać na głowie. Zbił się już tyle razy, że jest posklejany w stu miejscach, a to nie wygląda zbyt pięknie. Idzie do nas, więc możesz to zobaczyć na własne oczy.

Rzeczywiście: wesóły mały pajacyk zmierzał w ich stronę. Dorotka zobaczyła, że mimo pięknego czerwono-żółto-zielonego stroju okryty jest całą siatką rys i pęknięć, biegnących we wszystkie strony. Musiał być wiele razy składany i klejony.

Klaun schował ręce do kieszeni, nadał policzki i, kiwając zuchwale głową, powiedział:

– Panienko miła,
Czemuś patrzyła
Na mnie biednego?
Pilnuj ty swego,
Boś sztywna nieco,
Gacie ci zleca!

– Och, niechże pan zamilknie! – odezwała się księżniczka. – Czy pan nie widzi, że to cudzoziemcy, którzy powinni być traktowani z szacunkiem?

– Tak ich traktuję, jak sam się czuję – oznajmił klaun i już po chwili stał na głowie.

– Nie zwracaj uwagi na pana Dżokera – powiedziała księżniczka do Dorotki. – Miał poważne pęknięcia czaszki i dlatego się głupkowato zachowuje.

– Och, nie przeszkadza mi to ani trochę – odpowiedziała Dorotka. – Ale ty, ty jesteś taka śliczna – mówiła dalej – że nigdy nie przestaniesz mi się podobać. Może pozwoliłabyś, żebym zabrała cię ze sobą do Kansas? Ustawiłabym cię na kominku cioci Emmy. Mogłabyś podróżować w moim koszyku.

– Byłabym tam bardzo nieszczęśliwa – powiedziała porcelanowa księżniczka. – Widzisz, tu, w naszej porcelanowej krainie, żyjemy sobie spokojnie, możemy sobie chodzić, gdzie chcemy, i mówić, o czym chcemy. Jeśli jednak któreś z nas zostanie stąd zabrane, nasze ciała stają się sztywne i jedyne, co możemy robić, to stać i pięknie wyglądać. Tak, wiem, że tego właśnie się oczekuje, ustawiając nas na kominkach, komodach i biurkach, ale tutaj jesteśmy u siebie i żyje się nam znacznie przyjemniej.

– Za nic w świecie nie chciałabym cię unieszczęśliwić! – zawołała Dorotka.

– Pożegnajmy się więc po prostu. Żegnaj!

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

– Żegnaj – odpowiedziała księżniczka.

Poszli dalej. Poruszali się bardzo ostrożnie. Małe zwierzątka i porcelanowi ludzie usuwali się im z drogi w obawie, że obcy mogliby ich zbić czy ukruszyć. Minęła może godzina, kiedy podróżnicy, przebywszy cały kraj, stanęli pod kolejnym porcelanowym murem.

Tym razem nie był on tak wysoki jak ten pierwszy – wystarczyło, by stanęli na grzbiecie Lwa i wygramolili się na szczyt. Potem Lew spiął się do skoku i pokonał porcelanową przeszkodę jednym susem. Niestety, skacząc, zahaczył ogonem o porcelanowy kościółek i rozbił go w drobny mak.

– To okropne – powiedziała Dorotka. – Ale myślę, że i tak mieliśmy dużo szczęścia. Mogliśmy przecież narobić znacznie więcej szkód poza złamaniem nogi krowie i tym kościołem. Ci ludzie są tacy delikatni.

– Tak, to prawda – powiedział Strach. – Cieszę się, że jestem ze słomy i niełatwo mnie zranić. Zdarzają się na świecie gorsze rzeczy niż urodzenie się strachem na wróble.”¹

1 L. F. Baum (przeł. B. Kaniewska), „Czarownik z Krainy Oz”, 2013, Vesper, Czerwonak, s. 214-220.

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

Zadanie 1. Poprzez jeden argument udowodnij, że „Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma stanowi powieść fantastyczną. (0-1 p.)

.....
.....

Zadanie 2. Uzupełnij tabelkę. Podaj jednego bohatera realistycznego oraz jednego bohatera fantastycznego z powieści o przygodach Dorotki. (0-2 p.)

jeden bohater realistyczny, występujący w powieści „Czarownik z Krainy Oz”	jeden bohater fantastyczny, który pojawia się w utworze „Czarownik z Krainy Oz”

Zadanie 3. Poprzez dwa argumenty wykaż, że powieść: „Czarownik z Krainy Oz” została skierowana do dzieci oraz do młodzieży. (0-2 p.)

1)
.....
2)
.....

Zadanie 4. Wykaż jednym argumentem, że dzieło literackie o tytule: „Czarownik z Krainy Oz” stanowi powieść przygodową. W swej odpowiedzi zdefiniuj ów powieściową odmianę, owy podgatunek. Ty przedstaw cechy charakterystyczne, jakie są właściwe dla powieści przygodowej. (0-2 p.)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 5. W przytoczonym fragmencie powieści Bauma występuje narracja: (0-1 p.)

- a) pamiętnikarska.
- b) pierwszoosobowa.
- c) trzecioosobowa.
- d) auktorialna i równocześnie pierwszoosobowa, uczestnicząca.

Zadanie 6. Określ miejsce akcji, gdy chodzi o obecny w publikacji dydaktycznej urywek powieści L. F. Bauma. Czy rzeczony miejsce akcji przynależy, jako składnik, do świata rzeczywistego, czy fantastycznego? (0-2 p.)

.....
.....
.....
.....

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

Zadanie 7. Wymień cztery porcelanowe zwierzęta, które funkcjonowały w odwiedzonej przez Dorotę i jej kompanów niezwykłej krainie. (0-4 p.)

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

Zadanie 8. Przytocz z tekstu jedno zdrobienie i omów jego funkcję/funkcje. (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. Jak myślisz, czy egzystencja postaci żyjących w Porcelanowej Krainie stanowiła sielankową? W odpowiedzi koniecznie wyjaśnij pojęcie sielanki/idylli i wskaż, jakie typy bohaterów są dla sielanki/idylli/bukoliki charakterystyczne. Oprócz zaś tego napisz, jakie rekwizyty mogą występować w przypadku sielanek, idylli bądź bukolik. (0-4 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. Jak ubrani byli porcelanowi książęta, a jak porcelanowi pasterze? (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. Kim była pierwsza porcelanowa persona, jaką napotkali w niezwykłej, delikatnej krainie Dorotka oraz jej towarzysze? Czym się ta postać z porcelany zajmowała? (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

Zadanie 12. Czemu porcelanowa mleczarka zdenerwowała się na przybyszów? Co takiego stało się z towarzyszącą jej porcelanową krową? (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. Jak sądzisz, dlaczego porcelanowa księżniczka uciekała przed dziewczynką - główną bohaterką powieści dla dzieci i młodzieży? (0-1 p.)

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. W jakim miejscu uszkodzenia porcelanowych zwierząt mogły być naprawiane? Gdzie te istoty sklejano? (0-1 p.)

- a) Te porcelanowe istoty reperowano w drewnianej, nadbrzeżnej stocznii.
- b) W warsztacie naprawczym sklejano porcelanowe, żywe figurki zwierzęce.
- c) Te istoty animalistyczne naprawiano w Szmaragdowym Mieście, a dokładniej w pałacu Czarnoksiężnika, naprawdę umiającego czarować.
- d) W pałacu Złej Czarownicy ze Wschodu były naprawiane okazy fauny z porcelany.

Zadanie 15. Ustal prawdziwość skonstruowanych stwierdzeń. (0-10 p.)

- 1) Wszyscy porcelanowi ludzie przedstawieni we fragmencie powieści fantastycznej byli otyli i znacznie wyżsi od Doroty. prawda/fałsz
- 2) Istoty z porcelany, przedstawione we fragmencie powieści L. F. Bauma, były delikatne, toteż łatwo mogły się uszkodzić. prawda/fałsz
- 3) Mały piesek Toto, o czarnej sierści, próbował ugryźć pewnego czternastoletniego porcelanowego chłopczyka w nogę, jednak próba ugryzienia porcelanowej figurki dziecka zakończyła się złamaniem kła przez napastnika zwierzęcego. prawda/fałsz
- 4) Dziewczynka Dorotka chciała zabrać ze sobą porcelanową księżniczkę; pragnęła ona ustawić ów porcelanową istotkę na kominku cioci Emmy. prawda/fałsz
- 5) Lew/Tchórzliwy Lew zniszczył przypadkowo jedną z porcelanowych budowli. prawda/fałsz
- 6) Porcelanowa księżniczka była regenerowana/klejona/reperowana ogromnie dużą ilość razy, dlatego też wyglądała ona koszmarnie oraz nieestetycznie. prawda/fałsz
- 7) Porcelana to masa ceramiczna. prawda/fałsz
- 8) Wytwory porcelanowe przynależą do sztuki użytkowej. prawda/fałsz
- 9) Przez krainę porcelanowych ludzików biegła droga brukowana czerwonymi kamieniami, która to figurowała jako droga nieutwardzona. prawda/fałsz
- 10) Błaszany Drwal został królem porcelanowych ludzi, ponieważ oni go poprosili o objęcie tronu (siedziska z porcelany, a także z rubinów). prawda/fałsz

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

Zadanie 16. Czy Dżoker okazuje się imieniem znaczącym/nazwą znaczącą? Uzasadnij swoją odpowiedź. Wyłutnac, czym w ogóle są imiona/nazwiska znaczące, gdy chodzi o literackie postacie. Odpowiedz, na co imiona albo nazwiska znaczące u bohaterów mogą wskazywać. (0-4 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. Czy licząca sześć wersów, rymowana wypowiedź Dżokera, skierowana do dziewczynki Dorotki, jest tak zwanym monologiem? Uzasadnij swą odpowiedź. (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 18. Czy rymowana wypowiedź Dżokera (o konfiguracji rymowej aabb), skierowana do głównej bohaterki powieści, stanowi inwektywę? Uzasadnij swoją odpowiedź. Musisz wyjaśnić, co to jest inwektywa. (0-3 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. Rozstrzygnij, czy licząca sześć wersów rymowana wypowiedź Dżokera, skierowana do Dorotki, jest wypowiedzią nonsensowną. Uzasadnij swe stanowisko. (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

Zadanie 20. Czy wyroby porcelanowe stanowią kompozyty/materiały kompozytowe?

Uzasadnij swoją odpowiedź. Wyjaśnij, czym są kompozyty i z czego mogą albo muszą się składać. (0-4 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. Proszę podać dwa plastyczne środki wyrazu, gdy chodzi o wytwory porcelanowe. (0-2 p.)

- 1)
- 2)

Zadanie 22. Wymień dwa zastosowania porcelany. (0-2 p.)

- 1)
- 2)
-

Zadanie 23. Wymień dwa typy porcelany i omów różnice pomiędzy owymi rodzajami. (0-3 p.)

- 1)
- 2)

.....

.....

.....

Zadanie 24. Jak można uzyskać coś niewielkiego, porcelanowego? Przedstaw w postaci bloczków informacyjnych/infografiki proces technologiczny, dzięki któremu można byłoby uzyskać dowolny, wybrany przez Ciebie porcelanowy, niewielki wytwór użytkowy. (0-3 p.)

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego, plastyki i techniki do fragmentu powieści
„Czarownik z Krainy Oz” L. F. Bauma

Zadanie 25. Wyobraź sobie, że jesteś Lwem (Tchórzliwym Lwem) z powieści i zniszczyłeś niedawno (przypadkowo) porcelanowy kościółek. Wcielając się w tę zantropomorfizowaną postać, napisz przeprosiny, w związku z niedawnym zajściem, incydem. Ów przeprosiny skieruj, proszę, do całej społeczności porcelanowych ludzi. Pismo proszę napisać w oficjalnym języku. (0-4 p.)